

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 09.03.2005
Sayı : 207

10/261- 9910/ 30272

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kamu kuruluşlarının net kamu alacak stokunu saptamak, kamu alacak stokunun tahsilat sürecini hızlandırmak ve bu suretle kamu borç yükünü azaltmak, ertelenen sosyal nitelikli kamu harcamalarına kaynak sağlamak ve vergi üzerindeki kaynak yaratma baskısını azaltmak amaçlarıyla Anayasanın 98, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent TANLA
İstanbul Milletvekili ve
30 Milletvekili

- 1.- Bülent TANLA- İstanbul
- 2.- Yücel ARTANTAŞ- Iğdır
- 3.- Abdurrezzak ERTEN- İzmir
- 4.- Ufuk ÖZKAN- Manisa
- 5.- Osman KAPTAN- Antalya
- 6.- Feridun Fikret BALOĞLU- Antalya
- 7.- Hakkı ÜLKÜ- İzmir
- 8.- Abdulaziz YAZAR- Hatay
- 9.- Naci ASLAN- Ağrı
- 10.- Mehmet U. NEŞŞAR- Denizli
- 11.- Mehmet S. KESİMOĞLU- Kırklareli
- 12.- Şevket GÜRSOY- Adıyaman
- 13.- Nadir SARAÇ- Zonguldak
- 14.- Mehmet Ziya YERGÖK- Adana
- 15.- Mehmet Vedat MELİK- Şanlıurfa
- 16.- Nurettin SÖZEN- Sivas
- 17.- Mehmet TOMANBAY- Ankara
- 18.- Gürol ERGİN- Muğla
- 19.- Mehmet YILDIRIM- Kastamonu
- 20.- Muharrem KILIÇ- Malatya
- 21.- Feridun AYVAZOĞLU- Çorum
- 22.- Feramus ŞAHİN- Tokat
- 23.- Mustafa GAZALCI- Denizli
- 24.- Ahmet Sırrı ÖZBEK- İstanbul
- 25.- İlyas Sezai ÖNDER- Samsun
- 26.- Tacidar SEYHAN- Adana
- 27.- Fahrettin ÜSTÜN- Muğla
- 28.- Ali Cumhur YAKA- Muğla
- 29.- Mehmet Ali ARIKAN- Eskişehir
- 30.- Nuri ÇİLİNGİR- Manisa
- 31.- Mevlüt COŞKUNER- Isparta

GEREKÇE

Bugün Türkiye ekonomisinin karşı karşıya kaldığı ekonomik sorunların başında yüksek borç stoku ve kamu kesimi finansman açıkları gelmektedir. 2000 yıl başından itibaren uygulanan IMF destekli istikrar programlarına bakıldığında temel maliye politikası hedefinin borç stokunun düşürülmesi ve sürdürülebilir bir kamu finansmanı yapısına geçiş olduğu görülecektir.

Mali uyum programları kapsamında hedeflenen faiz dışı fazlaya ulaşmak amacıyla uygulamaya konan maliye politikası tedbirleri esas olarak kamu harcamalarını azaltma ve vergiler başta olmak üzere kamu gelirlerini artırma esasına dayanmaktadır. Programın hedeflenen başarısı geciktikçe başta eğitim, sağlık ve alt yapı yatırımları olmak üzere kamu harcamalarındaki azalma ile KDV, ÖTV gibi dolaylı vergilerin oranlarının artırılması veya istihdam üzerindeki mali yükümlülüklerin artırılması, ekonomiyi orta vadede açıktır ki olumsuz etkilemektedir.

Kamu harcamaları üzerindeki baskıyı azaltmak ve zaten adil olmayan dolaylı vergi gelirlerinin daha da artmasının önüne geçmek amacıyla kamunun çok çeşitli kurum ve kişilerden alacaklarının tahsiline yönelik politikalar geliştirilmesi bugün geline nokta da oldukça önemli görülmektedir. 2005 yılı Konsolide Bütçe vergi gelirlerinin yüzde 74'ünün dolaylı, yüzde 26'sının dolaysız vergilerden oluştuğu, kamu sağlık ve yatırım harcamalarının reel olarak azaldığı, kamu harcamalarının kalitesinin düştüğü dikkate alındığında kamu alacaklarının tahsilinin hızlandırılması oldukça önem kazanmaktadır.

2004 yıl sonu itibarıyla kamu brüt borç stokunun GSMH'nın yaklaşık yüzde 80'ine karşılık gelen 330 katrilyon lirayı aştığı dikkate alındığında, kamu alacaklarının hızla tahsil edilebilir olanlarının öncelikle tahsil edilmesi kamu finansmanı üzerindeki borçlanma yükünün ve reel faiz ödemelerinin de azalmasına yol açacaktır.

Kamu alacaklarına yönelik olarak tarafımızdan başlatılan çalışmanın ilk sonuçları Meclis Araştırmasının neden gerekli olduğunu rakamsal olarak da ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında yaklaşık 63 kuruluştan 2003 yılı ve elde edilebildiği düzeyde 2004 yılı kamu alacak verileri toplanmıştır. Buna göre ekteki listede yer alan kurumların bilançolarında gözüken alacak toplamı yaklaşık olarak 122,6 katrilyon liradır. Kamu kurumlarının

birbirinden olan alacak toplamaları düşüldüğünde toplam net kamu alacağı 95,3 katrilyon lira olmaktadır. Kamu kurumlarının (yerel yönetimler hariç) piyasadan, gerçek ve tüzel kişilerden olan alacağı stok olarak 2005 yılı konsolide bütçe vergi gelirleri toplamına 106,6 milyar YTL (106,6 katrilyon lira) oldukça yakın çıkmaktadır. Çalışma kapsamında bulunmayan yerel yönetimler ve diğer kapsanmayan kamu kurumları eklendiğinde kamu net alacak stokunun 100 katrilyonu aşacağı tahmin edilmektedir. Bu ise 2004 yılı GSMH'sının yaklaşık olarak yüzde 24'üne karşılık gelmektedir.

Tablo 1. Özet Kamu Alacakları Tablosu (2003/2004)

	Kamu	Özel	Diğer	Toplam
TMSF		51.880,0		51.880,0
Hazine	11.626,7			11.626,7
Vergi Dairesi	1.675,3	5.025,8		6.701,0
SGK	1.839,0	21.595,5	15,5	23.449,9
KİT'ler	10.248,8	11.590,3	275,8	22.114,9
İller Bankası	1646,1			1.646,1
EXIMBANK		3.874,0		3.874,0
Diğer Kuruluşlar	8,2	1.307,3	0,6	1.316,1
Toplam	27.044,0	95.272,8	291,8	122.608,7

Bu anlamda, kamu alacakları konusunda yapılacak olan bir Meclis Araştırması bu alacakların tahsil edilmesi sonucunda vergi artırımına veya ilave harcama azaltmasına ihtiyaç duyulmadan kamu sektörü dengelerinin ne düzeyde olumlu etkileneceğini ortaya koyacaktır. Bu araştırmanın sonuçlarının politika geliştirilmesi anlamında son derece önemli katkılar sağlayacağına inanılması yanında çeşitli sektörlerle yönelik af ve istikrar programı hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik çeşitli yasa tasarılarıyla gündemi oldukça yoğun olan yasamanın kanun tasarılarının görüşülmesinde kalitesini de olumlu etkileyecektir.